

Museaal beheer bij Aegon N.V.

De rijke geschiedenis van Aegon N.V. en zijn rechtsvoorgangers komt tot uiting in de brede collectie museale voorwerpen die beheerd wordt door de afdeling Group Archives.

In deze bijdrage zal ik kort de totstandkoming van Aegon beschrijven en vanaf de jaren tachtig het museaal beleid toelichten.

Ontstaan Aegon

Zoals bij veel (financiële) concerns is de totstandkoming van Aegon in de loop der geschiedenis een proces van fusies en overnames. Ik wil mij beperken tot het noemen van de vijf belangrijkste pijlers, de maatschappijen: Algemeene Friesche Levensverzekering Maatschappij (1844), Groot-Noordhollandsche Vereniging van Levensverzekering en lijfrente (1845), De Olveh van 1879 onderling levensverzekering genootschap, Eerste Nederlandsche Verzekering-Maatschappij op het leven, tegen invaliditeit en ongelukken (1882) en de Nederlandsch-

Indische Levensverzekering- en Lijfrente-Maatschappij, NILLMIJ (1859). In 1968 fuseerden de Algemeene Friesche, Groot-Noordhollandsche en Olveh tot 'AGO' en in 1969 fuseerden de Eerste Nederlandsche, Verzekeringsbank De Nieuwe Eerste Nederlandsche en NILLMIJ tot 'Ennia'. In 1983 fuseerden 'AGO' en 'Ennia' tot 'Aegon'. De museale collectie omvat niet alleen voorwerpen van bovenstaande maatschappijen maar ook van dochter- en overgenomen maatschappijen.

Museaal beleid door de jaren heen.

In 1981 ging de Raad van Bestuur van Ennia akkoord met de instelling van een bedrijfsmuseum. De inrichtingsplek werd twee jaar later aangewezen: de ronde ontvangsthal in het hoofdkantoor aan het Churchillplein (waar nu het Joegoslavië-Tribunaal zit). De hele planvorming werd eind 1983 echter doorkruist door de fusie van Ennia met AGO. Daarnaast werd er voorrang gegeven aan de geschiedschrijving door de schrijver Prof. Ben Gales. Hij werd hierbij ondersteund door twee externe museologen en drie interne medewerkers (waaronder onze toenmalige museumbeheerder). De 'Werkgroep museumstukken Mariahoeve' stond geheel in het teken van de totstandkoming van het geschiedenisboek

"Werken aan zekerheid. Een terugblik over de schouder van Aegon op twee eeuwen verzekeringsgeschiedenis".

Datum: april 2013

Blad: 2/8

Het boek kwam uit in 1986 en werd gepresenteerd bij de opening van het nieuwe Aegon hoofdkantoor in Mariahoeve.

Vanaf 1985 is actief nagedacht over het museumbeleid ná de geschiedschrijving en is er intern iemand aangesteld die museale objecten ging verzamelen, selecteren, catalogiseren en beschrijven. Twee verhuishagens brachten in 1986 het museaal materiaal naar Mariahoeve waar een magazijn van 164 m² was aangewezen als opslagplaats. Deze opslag werd gedeeld met het archief en de bibliotheek tot eind 2010.

Voor de centrale hal in hoofdkantoor Mariahoeve werden vitrines ontworpen om objecten te tonen. Hiervoor werd een museumcommissie in het leven geroepen. De vitrines zijn gerealiseerd in 1987. Het betrof hier een grote zwevende glazen vitrine tussen twee steunberen en een plexiglazen afdekking van de marmeren reling van het terras in de hal.

De laatste faciliteit trok bij bezoekers veel aandacht. In de grote vitrine stond overwegend een permanente uitstalling en een enkele keer een speciale tentoonstelling.

Vanaf de ingebruikname van hoofdkantoor Mariahoeve was er ook de 'Museumbar': een kleine ruimte met een bar en aan de wand de emaille naambordjes van de rechtsvoorgangers en de overgenomen maatschappijen. De Museumbar werd vooral gebruikt bij (kleine) recepties.

Eind 1991 is, i.v.m. de pensionering van de museumbeheerder, de museumtaak doorgeschoven naar het concernarchief. Dat betekende dat museumwerk naast het archiefwerk kwam. De prioriteit ligt tot op heden bij het laatste.

Het Aegon Museumbeleid werd in 1991 opnieuw geformuleerd. Gekozen werd voor de inzet van stagiaires van de Reinwardt Academie voor een aanpak van het museumbeleid, conservering, registratie en documentatie. In 1993 en 1994 is hiervan gebruik gemaakt met wisselend succes omdat stageperiodes beperkt in tijd waren, de kennis van de bedrijfshistorie ontbrak bij de studentes, de schoolse verslaglegging (scriptie) ten koste ging van uitvoerende werkzaamheden en de onderlinge samenwerking tussen studentes te wensen overliet. Een aangeschaft software programma (Q&A) was na een jaar al gedateerd en werd niet meer ondersteund vanwege het faillissement van de leverancier.

Een voorstel in 1996 vanuit de Raad van Bestuur voor de inrichting van een permanente museumruimte, een 'Herenkamer', bleef beperkt tot het plaatsen van een antieke kast in een gemeenschappelijke ruimte. De interne

Datum: april 2013

Blad: 3/8

zoektocht naar een mogelijke museumruimte liep op niets uit. Het initiatief werd in 2001 pas echt opgepakt.

Onderwijl kreeg een collega in 1998 intern een andere baan maar bleef het museumbeheer ernaast doen wat na twee jaar toch niet te combineren bleek. Het opzetten van een museumcatalogus ondervond onvoldoende steun van techneuten in 1999 waardoor dit initiatief voorlopig van de baan was.

Ondergetekende nam het museaal beheer in 2000 over. Eerst is de museumopslag anders ingericht, zijn vloergebonden kantoormachines extern in de opslag geplaatst en zijn er extra stellingen voor de archiefopslag bijgeplaatst.

In 2001 is opnieuw een poging ondernomen om inventarisprogrammatuur te implementeren. Ditmaal Access. Dit werd echter (permanent) uitgesteld i.v.m. andere prioriteiten bij de IT-afdeling.

Aegon Museum

Bij de aankondiging van zijn vertrek als voorzitter van de Raad van Bestuur wilde

drs. Kees Storm bij zijn afscheid in 2002 een Aegon Museum gerealiseerd hebben: een herenkamer met bar, zithoek, vergadertafel en vitrines waarin de Aegon historie tot uiting kon worden gebracht. De aankleding overall was klassiek met een toefje design. De realisering was een race tegen de klok. Op 27 maart 2002 konden, na de opening van het 'AEGONplein' buiten, burgemeester Deetman van Den Haag samen met de heer Storm het rode lint doorknippen bij de toegangsdeur bij het Aegon Museum.

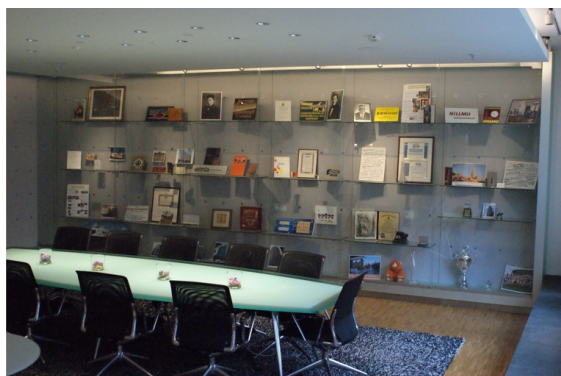
In de grote vitrine in het museum waren de highlights van de vijf belangrijkste rechtsvoorgangers van Aegon te zien tot de avond van 31 januari 2006. Toen brak recht boven het plafond in de vitrine een koppelstuk van een waterleiding.

De waterschade aan historische objecten was aanzienlijk. Door kordaat ingrijpen van aanwezig personeel en het inschakelen van de calamiteitenservice 'DocumentenWacht' van Restauratie Atelier Sterken uit Uchgelen waren alle beschadigde objecten na middernacht ingevroren (methode 'Shockfreezen'). Uiteindelijk kon alles worden hersteld. Twee handgeschilderde titelpagina's uit jaarverslagen uit het begin van de vorige eeuw zijn echter onherstelbaar aangetast.

Na herstel van de vitrine en de gedeeltelijke omleiding van de waterleiding heeft nog tot de zomer van 2008 een tentoonstelling van de NILLMIJ het Aegon Museum opgesierd.

Datum: april 2013

Blad: 4/8

'Museumbar' en externe opslag

In 2008 is, in het kader van de invoering van het 'Nieuwe werken', een aanvang gemaakt met de gefaseerde herinrichting van het hoofdkantoor. De ruimte van het Aegon museum werd gesloopt en een nieuwe locatie betrokken onder een oude naam: 'Museumbar'. De materialen glas en aluminium overheersen de aankleding van deze moderne ruimte. Ook hier is een grote vitrinewand geplaatst waar objecten kunnen worden getoond. De grote interne opslagruimte moest worden opgegeven in 2010. Alle (historische) archieven werden ondergebracht bij Iron Mountain (Alphen a/d Rijn) en al het tastbare bedrijfshistorisch erfgoed werd opgeslagen bij SAAN (Almere). In zes weken tijd zijn honderden strekkende meters ingepakt en (indien nodig) snel schriftelijk geïnventariseerd. De administratieve verwerking hiervan is nog niet afgerond.

Door de externe opslag zijn bibliothecaris, archivaris en museaal beheerder magazijnmeesters op afstand geworden. Het inrichten van een vitrine gaat nu niet meer uit de losse pols want

er hangt nu een (vervoerskosten)prijkaartje aan. De grote uitdaging voor de komende jaren ligt nu in de digitale ontsluiting van het historische materiaal met een nog te kiezen softwareprogramma zodat generaties na ons kennis kunnen maken met de rijke historie van Aegon en zijn rechtsvoorgangers.

*Pierre Don
Bedrijfsarchivaris/documentalist en
museaal beheerder
Aegon N.V. Einde aan het organiseren
van reizen*

Bijeenkomst VBH 11 april

De voorjaarsbijeenkomst vindt plaats op donderdag 11 april 2013 in het Zaanse Museum/Verkade Paviljoen in Zaandam.

*Programma
13:00 - 13:30 uur Ontvangst in de Schanszaal in het Zaanse Museum,
gelegen aan het grote parkeerterrein van
de Zaanse Schans.*

Datum: april 2013

Blad: 5/8

*13:30 - 14:45 uur Rondleiding olv een gids door de vaste opstelling van het Zaanse Museum & Verkade Paviljoen.
15:00 - 15:50 uur Vaartocht langs de huizen en molens van de Zaanse Schans, de fraaie koopmanshuizen van de Gortershoek en langs de industriële bedrijvigheid aan de oevers van de Zaan.
16:00 - 17:00 uur Borrel in de Schanszaal.*

Zie voor routebeschrijvingen en meer info op:

www.zaansmuseum.nl en

www.zaanseschans.nl

CorporAntiques brengt uniek bedrijfsantiek terug naar de oorspronkelijke bedrijven en andere geïnteresseerden, zoals (oud)-medewerkers en hobbyisten. Ik achterhaal bijzondere objecten en bied deze aan ondernemingen aan met zin voor historie en traditie. Ook voer ik zoekopdrachten uit. Dit resulteert dikwijls in onverwachte vondsten, die prachtig passen bij de uitstraling van het bedrijf, uitoefening van het beroep of de beleving van de hobby van mijn cliënt.

Het draait bij CorporAntiques om de match tussen heden en verleden, tussen datgene wat (bijna) lijkt vergeten of zelfs verloren en wat gepassioneerde ondernemers, professionals en liefhebbers vandaag beweegt. Mijn

vindingrijkheid zet ik graag in voor u en uw onderneming.

*CorporAntiques onderzoekt alle objecten op uniciteit, herkomst en waarde en stelt hierover voor u een rapport samen. De prijsstelling vindt bij kleinere stukken plaats op basis van ervaring met internetcheck en bij grotere stukken door een beëdigd taxateur.
<http://www.corporantiques.com>*

Website historische CBS-collectie geopend

De Bibliotheek van het CBS beheert een collectie historische publicaties die door het CBS en haar rechtsvoorgangers is uitgegeven in de 19e en 20e eeuw. De collectie omvat zo'n 5 miljoen handgeschreven en gedrukte pagina's met statistische tabellen en bijbehorende toelichtingen. De publicaties worden in een meerjarenproject gedigitaliseerd en seriematig online beschikbaar gesteld. Nadat eerder de grote historische tellingen online gingen, zullen de overige publicaties in de komende jaren via www.cbs.nl/historisch beschikbaar komen.

Datum: april 2013

Blad: 6/8

De collectie is in digitale vorm beschikbaar en doorzoekbaar via de module Gedrukte Bronnen op het Atlantis-platform.

'Oud Wasgoed'

Visie

Het doel van Oud Wasgoed is geschiedenis toegankelijk maken voor een breed publiek. Waarom? Omdat geschiedenis inspireert, leert en mensen raakt. Toch eindigt historisch onderzoek vaak in een stoffige boekenkast. Dat hoeft niet. Door middel van tentoonstellingen, installaties, evenementen, routes en teksten maken wij geschiedenis voor iedereen invoelbaar. Oud Wasgoed daagt uit, prikkelt en betreft het publiek actief bij het verleden. En hoewel de inhoud bij projecten altijd centraal staat, verliest Oud Wasgoed vermaak nooit uit het oog.

Over ons

Oud Wasgoed is een collectief van drie jonge, ondernemende en creatieve historici. Het collectief is in 2012

opgericht door: Aby Grupstra, Janna Overbeek Bloem, Willemijn Riedijk en Judith Konijn.

Aby Grupstra (1986) is historica en volgde de master Publieksgeschiedenis aan de UvA. Haar interesse voor geschiedenis komt voort uit een liefde voor verhalen en reizen. En wat is er nu leuker dan deze passie over te brengen op anderen? Bij het Amsterdam Museum en als freelance- schrijfster heeft ze hier al van kunnen proeven. Naast haar studie heeft Aby jarenlang modellenwerk gedaan, waarbij ze leerde flexibel te zijn en veel ervaring opdeed op het gebied van communicatie en presentatie.

Janna Overbeek Bloem (1986) studeerde af op erfgoedpresentatie en publiekservaringen (UvA). Als echte publiekshistoricus houdt ze zich het liefst bezig met de vraag hoe mensen te enthousiasmeren voor geschiedenis. Janna heeft ervaring met het maken van tentoonstellingen en teksten over historische onderwerpen. Scherpe analyses en originele invalshoeken kenmerken haar projecten. Haar brede historische interesse combineert Janna met een voorliefde voor beeldende kunst.

Datum: april 2013

Blad: 7/8

Willemijn Riedijk (1986) studeerde af in Publieksgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Hierbij specialiseerde ze zich in oral history. Dit deed ze aan de hand van een regionaal onderzoek naar de herinnering aan het NSB-verleden. Persoonlijke getuigenissen zijn volgens Willemijn een niet te onderschatten bron en daarmee een verrijking voor de geschiedwetenschap en daarbuiten. Ze heeft ervaring met het maken van tentoonstellingen en teksten. Door gebruik te maken van moderne technieken en nieuwe media maakt ze haar werk voor een breed publiek toegankelijk.
www.oudwasgoed.nl

Voorjaarsbijeenkomst Stichting Bedrijfsgeschiedenis 26 april Kootwijk

De voorjaarsbijeenkomst van de Stichting Bedrijfsgeschiedenis zal dit jaar plaatsvinden op vrijdag 26 april te Radio Kootwijk op de Veluwe. Radio Kootwijk is een erg bijzondere locatie. In Radio Kootwijk stond de zendinstallatie waarmee er radiotelegrafisch en radiotelefonisch contact mogelijk was met voornamelijk Indonesië maar ook met andere verre bestemmingen. Begin jaren '20 is het gebouw van Radio Kootwijk, van de architect J. Luthmann,

door de PTT neergezet op de Veluwe.

Programma:

13.30 uur: koffie en thee
14.00 uur: welkomstwoord
14.05: Lezing Janneke Hermans over Radio Kootwijk (dienstverlening PTT, radiotelefonisch bellen via Radio Kootwijk)
14.45 uur: Koffie - thee
15.00 uur: Rondleiding door het hoofdgebouw van Radio Kootwijk
16.00 uur: Borrel met hapjes

Bereikbaarheid:

Radio Kootwijk is bijzonder fraai gelegen maar helaas slecht (of eigenlijk niet) bereikbaar per openbaar vervoer. Het makkelijkste is om per auto te komen maar uiteraard willen we graag dat ook mensen zonder auto erbij kunnen zijn. We kunnen een taxi service aanbieden vanaf station Apeldoorn (wordt betaald door de Stichting). Laat u mij weten of u daar gebruik van wilt maken. Afhankelijk van het aantal mensen dat daarvan gebruik maakt, bestaat natuurlijk ook de mogelijkheid dat degenen die met de auto komen (ik zelf bijvoorbeeld) mensen op te halen bij station Apeldoorn.
<http://www.hierradiokootwijk.nl/p/contact-radio-kootwijk>

Presentatie deel vier Nederlandse Ondernemers 1850-1950

Op 12 maart verscheen al weer het vierde deel van Nederlandse Ondernemer 1850- 1950 onder redactie van Joop Visser, Matthijs Dicke en Annelies van der Zouwen. De serie is een initiatief van de Stichting

Datum: april 2013

Blad: 8/8

Ondernemersgeschiedenis en wordt uitgevoerd door het historisch onderzoekbureau Stad&Bedrijf te Rotterdam en uitgegeven door Walburg Pers.

In dit vierde deel wordt een vijftigtal ondernemers uit Noord en Zuid Holland geportretteerd, die illustratief zijn voor de economische modernisering, die Nederland in die periode onderging. Natuurlijk ontbreken bekende ondernemers als Jacques van Marken, Albert Heijn, familie Verkade en Anthony Fokker niet, maar ook onbekende ondernemers achter bekende merken hebben een plaats gekregen, zoals Jan van der Togt van Tomado, Adriaan van Well van de Spar, Martin van der Hagen van Nutricia. Bovendien is er ook te lezen over ondernemers, die wellicht niet van nationale betekenis zijn geweest, maar die een belangrijke regionale rol hebben gespeeld, zoals Jacob Maarse van het busvervoersbedrijf Maarse en Kroon, Cornelis Bosman van Maatschappij Alkmaar Packet en Scheepswerf en de machinefabriek 't Hondsbosch.

Bij de presentatie van het boek trad het VNO-NCW als gastheer op. Voor een groot gezelschap van directeuren van familiebedrijven en van de auteurs van de biografieën hielden de voorzitter van VNO-NCW, Bernard Wientjes en Koos van Oord, de oud CEO van het gelijknamige baggerbedrijf voordrachten. Wientjes ziet in onze dagen een omslag in de al decennialang bestaande slingerbeweging van de shareholdersmacht naar die van de stakeholders, waarbij het verschil tussen familiebedrijven en vennootschappen niet

overdreven moet worden. Van Oord maakte duidelijk hoe mooi het is om een zo groot familiebedrijf te leiden, maar ook op welke problemen je stuit bij het bij het bedrijf betrokken houden van zo een grote familie.

In de serie Nederlandse Ondernemers 1850- 1950 zullen nog twee delen verschijnen. Aan het einde van dit jaar deel vijf Amsterdamse ondernemers en in 2014 het slotdeel Rotterdamse Ondernemers.

